

Justeringar vad gäller det automatiskt utbyte av upplysningar om finansiella konton

(Fi2024/00117)

Juridiska fakultetsnämnden vid Uppsala universitet har genom remiss anmodats att yttra sig i rubricerat ärende. Fakultetsnämnden får härmed lämna följande synpunkter.

Promemorian innehåller förslag till ändringar i lagstiftning som reglerar automatiskt utbyte av upplysningar om finansiella konton. Till största delen föränleds förslagen av en utvärdering som har genomförts av OECD:s Global Forum. Ett förslag om ändrad tidpunkt för uppgiftslämnande lämnas med anledning av ett tidigare förslag från Skatteverket. Fakultetsnämnden anser att två av förslagen i promemorian behöver motiveras närmare alternativt omarbetas. Detta utvecklas närmare under punkterna 1 och 2 nedan. Övriga förslag tillstyrks.

1. I promemorian föreslås genom ändringar i 49 b kap. 1 § skatteförfarandelagen (2011:1244, SFL) att den nya kontoavgiften ska kunna tas ut inte bara vid brister i dokumentationen avseende finansiella konton, utan också när det finansiella institutet inte har lämnat vissa föreskrivna uppgifter till Skatteverket. Det är förstås ett problem om dessa uppgifter inte lämnas in i tid. Detta skulle kunna motivera den föreslagna utvidgningen av avgiftsskyldigheten. I synnerhet kan det vara motiverat om finansiella institut sätter i system att dröja med eller underlåta att lämna föreskrivna uppgifter (jfr s. 27 i promemorian). Det framgår emellertid inte i promemorian hur omfattande problemet är i praktiken. Enligt fakultetsnämndens mening vore det önskvärt om erfarenheter av det gällande systemet utreds och redovisas närmare innan avgiftsskyldigheten utvidgas på det sätt som föreslås.

2. Vidare föreslås en ny bestämmelse i 59 kap. 25 § SFL, med bl.a. följande lydelse: ”Om ett rapporteringsskyldigt finansiellt institut som är en annan juridisk konstruktion än en juridisk person inte har fullgjort skyldigheten att betala kontoavgift, får Skatteverket besluta om ansvar för [...] en förvaltare för ett finansiellt institut som är en trust”. En liknande reglering föreslås också för andra finansiella institut som inte är juridiska personer.

Innebörden av denna bestämmelse är mycket oklar. En trusts förvaltare ("trustee") kan liknas vid en syssloman och ska verka lojalt i enlighet med bildarens vilja såsom den kommer till uttryck i trustförordnandet. Eftersom en trust inte är en juridisk person är det förvaltaren som ikläder sig och fullgör de förpliktelser som avser trusten.

Redan i utgångsläget är det således förvaltaren (eller förvaltarna) som ansvarar för att betala en beslutad kontoavgift för trustens räkning. Denna förpliktelse belastar typiskt sett trustegendomen, även om förvaltaren i vissa jurisdiktioner har ett personligt (obegränsat) ansvar för trustförpliktelser. Det synes emellertid inte vara denna situation som åsyftas med den föreslagna bestämmelsen, utan snarare den situation som uppstår om förvaltaren inte har fullgjort skyldigheten att betala kontoavgiften för trustens räkning.

Skatteverket skulle i en sådan situation kunna besluta att förvaltaren ska vara ansvarig att betala kontoavgiften. Enligt vad som nyss nämnts lär dock ett sådant ansvar föreligga redan när kontoavgiften beslutas. Möjligen har bestämmelsen den innebörden att förvaltaren genom beslut av Skatteverket kan göras personligt ansvarig för kontoavgift som hör till trusten. Detta skulle få en praktisk betydelse i förhållande till jurisdiktioner där ett sådant ansvar inte föreligger. Det är inte klart om bestämmelsen verkligen syftar på denna situation. Om så är fallet, är det fakultetsnämndens uppfattning att den i princip får lika ingripande verkningar som när en styrelseledamot i ett aktiebolag eller i en stiftelse görs personligt ansvarig för aktiebolagets eller stiftelsens förpliktelser. För aktiebolag och stiftelser finns särskilda bestämmelser om företrädaransvar i 59 kap. 12–21 §§ SFL. För tillämpning av dessa krävs att den juridiska personens företrädare har agerat uppsåtligt eller grovt oaktsamt. Möjligen vore det lämpligt att tillämpa liknande regler för förvaltare av trustar och vissa andra rättsbildningar som inte är juridiska personer. Under alla förhållanden borde denna fråga utredas mer ingående.

I promemorian anges att förvaltare av exempelvis trustar är mer jämförbara med handelsbolagsdelägare än med företrädare i juridiska personer (s. 44). Detta påstående kan enligt fakultetsnämndens mening starkt ifrågasättas. Det förhållandet att både handelsbolag och trustar ofta behandlas som transparenta i beskattningshänseende betyder inte att trustens förvaltare kan jämföras med en handelsbolagsdelägare. Den funktion som förvaltaren har i en trust liknar i högre grad den som en styrelseledamot har i en stiftelse. Förvaltaren har ingen rätt till avkastning från trusten och har, som nämnts, inte alltid ett personligt ansvar för förpliktelser som hör till trusten.

UPPSALA
UNIVERSITET

REMISSYTTRANDE

3 (3)

2024-04-17

JURFAK 2024/3

Förslag till yttrande i detta ärende har upprättats av universitetslektor Martin Berglund. Yttrandet har på delegation avgivits av juridiska fakultetens prodekanus, professor Joel Samuelsson.

Joel Samuelsson